

GENERALNA KUĆA BOSONOGIH KARMELIĆANA
Corso D'Italia 38
00198 Rim

Rim, lipanj 2017.

*„Nada pak ne postiđuje. Ta
Ljubav je Božja
razlivena u srcima našim
po Duhu Svetom
koji nam je dan“ (Rim 5, 5)*

Draga braćo i sestre Svjetovnog reda Karmela,

Pozdravljam vas s radošću i mirom u Gospodinu!

1. U pismu koje sam vam poslao prošle godine, podsjetio sam vas na neka ključna područja života OCDS-a u smislu odgovora na vaše prijedloge i očekivanja od kapitula, a povodom održanog Generalnog kapitula 2015. godine. Ove godine, na samu godišnjicu liturgijske proslave blagdana Duhova želio bih vam ponuditi na razmatranje pitanje kojim Crkva traži od svakoga od vas da se jače založi oko poslanja evangelizacije, tako da doista budemo „Crkva na putu“, znak radosne vijesti Evanđelja. „Kako bih želio naći riječi da probudim zanos za novo poglavlje evangelizacije pune žara, radosti, velikodušnosti, smjelosti, bezgranične ljubavi i privlačnosti“ (papa Franjo, EG¹ 261). Riječi koje i ja osobno nastojim usvojiti!

U Evanđelju gdje nalazimo svjedočenje 'spasenjske ljubavi Božje koja se očitovala u Isusu Kristu koji je umro i uskrsnuo od mrtvih' dubok i trajan izvor nade (usp. EG 20- 24.36), On (Isus) povjerava svoju zapovijed misionarenja svojim učenicima svih vremena i mjesta (Mt 28, 18-20; Mk 16, 15) i daje Duha Svetoga za svjedočku snagu sve dok Isusova poruka ne dosegne kraj zemlje (Dj 1, 8). Stoga, prisjećajući se danas početaka misionarskog djelovanja Crkve i razloga njena postojanja (usp. Pavao VI, EN² 14), molimo za snagu Duha, da se Crkva uvijek, stalno iznova, posvećuje i da očuva svježinu mladosti (LG³ 4) te da bude sredstvo kraljevstva Božjeg u svim vremenima. 'Duh Sveti, usto, ulijeva snagu za naviještanje novosti Evanđelja smjelo (*paruzija*), glasno i u svakom vremenu i mjestu, pa i ako treba plivati protiv struje' (EG 259; EN 75).

Baš „Duh Sveti pretvara krštenike u sinove Božje i istodobno u udove Kristova tijela.“ (ChL⁴ 11), po milostima sakramenata krštenja i svete potvrde, te nas poziva na život u dostojanstvu božanskog sinovstva i svetosti, da budemo 'živo kamenje' (1 Pt 2, 5) u narodu Božjem, doprinoseći poslanju Crkve sukladno pozivima i različitim službama, kao dionici jednakog dostojanstva djece Božje (usp. LG 32). Istovremeno, Duh Uskrsnuća 'preobražava naša srca i daje nam sposobnost da uđemo u potpuno zajedništvo Presvetog Trojstva, gdje sve nalazi

---

¹ Evangelii Gaudium (Radost evanđelja)

² Evangelii Nuntiandi (Naviještanje evanđelja)

³ Dogmatska konstitucija o Crkvi - Lumen Gentium (Svjetlo naroda)

⁴ Christifideles Laici (Vjernici laici)

svoje jedinstvo. Duh gradi zajedništvo i sklad Božjeg naroda. Isti Duh Sveti jest sklad, jednako kao što je i sveza ljubavi između Oca i Sina' (EG 117).

Stoljećima je Crkva održavala spomen na našeg Gospodina 'kog Otac posveti i posla na svijet' (Iv 10, 36). Danas, snagom Duha Svetoga, mi također možemo hoditi Isusovim stopama, izgrađujući kraljevstvo koje je Isus započeo graditi, molitvom i djelima, a koje podržava Isusova vjerna Prisutnost u sakramentu Euharistije. Jer doista, baš ovdje na svom pravom izvoru, laici, posvećeni i zaređeni ministerijalni svećenici nalaze snagu i pomoć za svoja vlastita zvanja i poslanja, izgrađujući se istodobno u katoličkom jedinstvu.

2. Duboko ukorijenjeni u terezijanskom Karmelu, članovi Svjetovnog reda, kao dionici poslanja pokazivanja kraljevstva Božjeg unutar svjetovne stvarnosti (LG 31; ChL 15), nastoje postići evanđeosko savršenstvo i svetost, u skladu s karizmom terezijanskog Karmela i staviti se u 'službu Božjem planu' (*Konst.*⁵, pog. IV), čineći Boga, Crkvu i Red prisutnim usred povijesti svijeta. Oni nastoje uključiti vječnu ljubav Isusa Krista koji kao utjelovljena Riječ zahvaća u povijesnu stvarnost (LG 8), ljubeći duboko, do kraja. Samo bezgranična ljubav Presvetog Trojstva očitovana u Isusu izražava silazak Sina Božjeg u naše živote, i tako nam omogućava 'uzvratiti ljubav, s ljubavlju'.

Ovaj dar besplatne ljubavi otvara nas prema sjedinjenju s Bogom, budući da se po krjeposti ljubavi sjedinjujemo s Bogom (usp. *ŽP*⁶ 1, 13). Ljubav daje značenje svim našim aktivnostima, karizmama, pozivima i djelima u Crkvi (usp. 1 Kor 13); Terezija od Djeteta Isusa (Ms B). Tim sredstvom, gradi se kraljevstvo Božje i omogućava nam življenje svakodnevnice u duhu oblacije: 'Jer sva njihova djela, molitve i apostolski pothvati, bračni i obiteljski život, svagdanji rad, odmor duha i tijela, ako se vrše u Duhu, dapače i tegobe života, ako se strpljivo podnose - postaju „žrtve duhovne, ugodne Bogu po Isusu Kristu“ (usp. 1 Pt 2, 5), koje se u služenju Euharistije pobožno prinose Ocu s prinosom Gospodinova Tijela. Tako i laici, sveto radeći posvuda kao klanjaoci, posvećuju Bogu sav svijet' (LG 34).

3. Kao posljedica toga, *prvi i glavni oblik apostolata članova OCDS-a je svjedočiti Božju prisutnost i njegovu ljubav u skladu s konkretnim načinom života svakog pojedinog člana* (*Konst.* 25; *usp. Pogovor*). Uz obveze koje su preuzete Obećanjem postajete nositelji života evanđelja unutar svoje obitelji, u svom poslu, u vašim društvenim odnosima. Obavljate li svoja djela pošteno i vrsno, odano i s poštovanjem, ona postaju djela posvećenja vašeg života (*Konst.* 11). Tako 'posvećujemo svijet', time što smo 'posvetitelji' vremenitih stvarnosti (usp. *Elizabeta od Trojstva, Nebo u vjeri* 3.40). Ovakav stav je moguć, ako se hrani životom autentične molitve, koja nas navodi da obavljamo 'djela' služeći Gospodinu. Čineći tako nasljedujemo Krista, Utjelovljenu Riječ, koji radi ljudskim rukama i posvećuje ljudske odnose (*GS*⁷ 22.32).
4. Obzirom na osobno svjedočenje, *bratski život u zajednici* jest od osobite važnosti, gdje je svatko pozvan na jačanje veza unutar zajednice i zadataka/ciljeva zajednice vjere '*ispovijedane* u prijanjanju riječi Božjoj, *slavljene* u sakramentima, življene u djelotvornoj ljubavi kao duši kršćanskog čudorednog postojanja' (ChL 33). Tamo gdje je na djelu istinsko bratsko zajedništvo, 'zajedništvo se okreće k *poslanju*, postaje samo poslanje (ChL 31) i postaje privlačno i sjajno (EG 99).
5. Kao javna vjernička udruga Svjetovni red ima odgovornost *vjerno naviještati vjeru u ime Crkve*. Radi se o odgovornosti koja zahtijeva *dobru doktrinarnu i duhovnu formaciju* (*Konst.* 35), a koja čini svakog člana zajednice kompetentnim za vršenje poslanja i za dijalog sa svijetom. U tom smislu iznova potvrđujem značaj osobne odgovornosti za formaciju (usp.

---

⁵ Konstitucije OCDS.

⁶ Živi plamen ljubavi.

⁷ Pastoralna konstitucija „Gaudium et spes“ (Radost i nada) o Crkvi u suvremenom svijetu.

ChL 57). Stoga je više negoli ikada potrebna zdrava formativna aktivnost u zajednici koja potiče identitet svojih članova, kao i inicijative provincijalnog savjeta u organizaciji formacije u svakoj pojedinoj provinciji. Možemo vidjeti da ovo temeljno poslanje u srcu zajednica i provincija potiče humani, kršćanski i karmelski razvoj (usp. *RI*⁸ *OCDS-a* 13-15), kako njenih članova, tako i zajednica, što se zatim preobražava u poslanje.

6. Veoma značajna tema u vršenju poslanja je *suradnja OCDS-a s braćom i sestrama karmelićankama*. U teškim vremenima potrebni su nam 'jaki prijatelji Božji' da bismo se uzajamno podržavali, kako je to željela naša sveta Majka (usp. *MŽ* ⁹15,5; 16,7). U nekim zemljama i provincijama, gdje to već postoji, ono donosi ploda. U drugima ono treba tek rasti ili nije još ni započelo. Međutim, u smislu što učinkovitije suradnje, u svim je situacijama potrebno prepoznavati temeljnu jednakost i dostojanstvo svih osoba koje su pozvane u terezijanski Karmel. Tri grane Reda, specifične i komplementarne, sukladno svom staležu, nastoje postići jedinstvo s Bogom kao sestre i braća u Kristu, što ih zatim vodi k poslanju. Ovi različiti izričaji življenja iste karizme sukladno životnom staležu, pri čemu svaka grana Reda ostaje vjerna vlastitoj specifičnoj ulozi, obogaćuju i nadopunjuju druge grane Reda. Sve tri grane Reda trebaju imati za cilj izgradnju kraljevstva Božjeg i služenje Crkvi te se trebaju uzajamno pomagati. Imajući u vidu ovaj zaednički cilj, ne pada se u iskušenje međusobne borbe oko moći ili vlasti. Vidimo li raznolikost izričaja darova Duha Svetoga za dobro cijele Crkve, onda će sve to očitovati jedno zajedništvo i jedinstvo, koje je već samo po sebi - evangelizacija (usp. ChL 32).
7. Zajedno s gore opisanim vidom, želio bih se vratiti na područje za koje mislim da u njemu Svjetovni red treba rasti: *u suradnji s poslanjem Reda*. Provode se neka vrijedna iskustva. Mnogi se ne mogu posvetiti tome zbog obiteljskih ili profesionalnih razloga, zbog svoje visoke dobi ili iz ekonomskih razloga. Međutim, bilo bi dobro svakome tko ima mogućnosti posvetiti se tome da bude spreman otisnuti se izvan granica vlastitih područja rada i zona 'komfora - udobnosti', da bi podijelio svoju vjeru i posvjedočio radost Evanđelja ili da donese svoje profesionalne kompetencije na mjesta gdje su one potrebne neko kraće vrijeme, pa čak i da radi tijekom praznika. Molimo se Duhu Svetome na tu nakanu, da budemo spremni tako činiti. Imamo ohrabrujući primjer naše svete Majke, Terezije od Isusa koja je odlazila tragajući za potrebama Crkve svoga doba i nastojala činiti ono malo koliko je mogla. Imala je povjerenja u Boga i uz pomoć prijatelja surađivala je u djelu Obnove Reda i Crkve (usp. *PS*¹⁰ 1, 3; *MŽ* 32, 11; *O*¹¹ 1, 7).
8. Obzirom na poslanje na području društvenog djelovanja ili milosrdnih djela, znam da su neki od vas angažirani i u drugim organizacijama ili udrugama s takvom djelatnošću, u gradovima u kojima živite. Sigurno je da je krjepost milosrđa veoma konkretna te da djeluje ponajprije u onima najbližima (*7 ZD*¹² 4,14-15). Također je izvjesno da nas prevelike potrebe i razine društvene nepravde na mnogim mjestima mogu veoma obeshrabriti. Zato bi bilo dobro prisjetiti se kako nismo ništa drugo nego tek skromna sredstva u Božjim rukama, te da u Njemu moramo tražiti snagu, a mi 'ćemo u poniznosti činiti ono što je u našoj moći i u poniznosti se pouzdati u Gospodina'; da 'Bog drži svijet u svojim rukama i da (...) usprkos svakoj tami on pobjeđuje... Vjera, koja promatra Božju ljubav koja se objavila u probodenom Srcu Isusovom na križu, rađa ljubav. Ljubav je svjetlo – u konačnici jedino svjetlo – koje

---

⁸ Ratio Institutionis.
⁹ Moj život.
¹⁰ Put savršenosti.
¹¹ Osnući.
¹² Zamak duše.

uvijek iznova rasvjetljuje svijet obavijen tamom i daje nam hrabrosti potrebne za život i djelovanje. Ljubav je moguća i mi smo je sposobni prakticati jer smo stvoreni na sliku Božju. Živjeti ljubav i tako omogućiti da Božje svjetlo uđe u svijet' (*Benedikt XVI, DCE*¹³ 35. 39).

9. Želio bih se osobito pozabaviti posebnom porukom članovima OCDS-a, *koji su već zašli u godine, koji su bolesni i trpe* ili se brinu o rođacima koji se nalaze u takvim okolnostima i koji se ne mogu posvetiti nekom vanjskom djelovanju – apostolatu, jer im to njihova specifična situacija onemogućuje. Poput drugih članova koji su aktivni, podsjećam vas da je 'ljubav pokretačka snaga poslanja (misije)' (RM¹⁴ 60) i da ste također pozvani na sjedinjenje s ljubavlju trpećeg Krista, prikazujući svoje muke za otkupljenje svijeta (Kol 1, 24), moleći se, živeći i zagovarajući poslanje Crkve i Reda. Time svjedočite misionarsku snagu zagovora (posredovanja) i postajete 'nositelji radosti Duha Svetoga (1 Sol 1, 6)' (usp. EG 281-283; ChL 53; RM 78), sa snagom koju crpate od raspetog i uskrslog Krista.
10. Tipičan apostolat terezijanskog Karmela je *promicanje duhovnog života* (usp. *Konst.* 28). To je područje poslanja koje mnogi od vas razvijaju predano i širokogrudno, bilo držanjem duhovnih vježbi, bilo suradnjom u raznim inicijativama s kućama namijenjenim ovoj svrsi, bilo suradnjom u izdavaštvu i u promicanju duhovnosti na najširoj razini. U tom smislu, ima mnogo dragocjenih i važnih inicijativa suradnje s drugim granama Reda kako bismo odgovorili na dobro uočene potrebe našeg doba, npr. potrebe za upoznavanjem i usvajanjem molitve, šutnje i kontemplativnog života. To nam omogućuje da na novi način prenesemo poruku spasenja, sukladno terezijanskoj i ivanovskoj karizmi.
11. Želim ohrabriti one koji pomažu u pastoralu po župama, gdje već aktivno surađuju sa župnicima i drugim župnim skupinama, da im ponude organizirati zajedničke molitvene susrete i predavanja radi boljeg upoznavanja nauka naših svetaca; ili oblikovanje malih molitvenih skupina terezijanskog stila radi promocije duhovnog života. Čineći tako prema savjetu naše svete Majke Terezije od Isusa, moći ćete užgati u drugima 'istinski plod molitve ukorijenjene u poniznosti', pa će ih to dovesti do prijateljstva s Isusom (*MŽ 10,5; usp. PS 20, 3-6*).
12. Evangelizacija svijeta kulture sa svim svojim zahtjevima i dvosmislenostima poziva vas da živite 'kao stijeg srčanosti i umnog stvaralaštva, na povlaštenim mjestima kulture, kao što je svijet škole i sveučilišta, prostori znanstvenog i tehničkog istraživanja, mjesta umjetničkog stvaranja i humanističkog razmišljanja' (ChL 44; usp. EG 132-134). Na taj način, složeni svijet strojeva i sredstava društvenog priopćavanja (Interneta, novina, časopisa itd.) u kojemu ste možda angažirani, postaje dio širenja naučavanja i spisa naših svetaca. Treba nositi Kristovu spasenjsku poruku svim ljudima, uporabom svih raspoloživih sredstava, sukladno terezijanskoj karizmi, naviještanjem istine Evandjelja kao izvora slobode i dostojanstva za svako ljudsko biće, života u punini, jedinstva i susreta u Kristu unutar široke raznolikosti kulturalnih izričaja u raznim zemljama i etničkim skupinama.
13. Svjedočenje života u Bogu *u obiteljskom životu* zadobilo je jedinstveno značenje. Ljudi doživljavaju toliko mnogo uspona i padova u šutnji i u predanosti svojoj obitelji,

---

¹³ Deus caritas est (Bog je ljubav)

¹⁴ Redemptoris missio.

baš poput Djevice Marije a s njom i sv. Josipa – koja je 'na zemlji, slično svima nama provodila život pun obiteljskih briga i napora, uvijek bila intimno povezana sa svojim Sinom i na sasvim je poseban način surađivala u Spasiteljevu djelu' (AA¹⁵). Usprkos krizi institucije obitelji i društvenih odnosa, ovdje je član Svjetovnog reda Karmela pozvan svjedočiti duboki život vjere, ufanja i ljubavi, kako su poučavali naši sveci. Naime, po pastoralnom djelovanju pozvani ste ulijevati u bračni život zaručničku/svadbenu duhovnost naših svetih osnivača. Mnogi bračni parovi nalaze ohrabrenje i snagu življenja svojih obećanja u braku i poslanju, bilo unutar vlastite obitelji, izvanjski, doprinoseći obiteljskoj pastoralnoj skrbi u župama, ili u nekim drugim pokretima namijenjenim toj svrsi. Imamo jasne pokazatelje učiteljstva Crkve oko pastoralne skrbi i duhovnosti braka i obitelji, osobito u poslijesinodalnoj apostolskoj pobudnici AL¹⁶ pape Franje, 9. poglavlje. Ovi smjerokazi će, uronjeni u našu duhovnost, donijeti dobre plodove vašim obiteljima, kao i predanost evangelizaciji obitelji.

14. Pastoralno djelovanje na području *ekologije* također nalazi podršku u duhovnosti terezijanskog Karmela, prije svega svjedočanstvom umjerenog življenja u skladu s duhom Blaženstava i s obećanjem da će nastojati živjeti evanđeoske savjete. „Tako na području društvenih odnosa, primjer sv. Terezije iz Lisieuxa poziva nas da se vježbamo u *malom putu* ljubavi, da ne propustimo prigodu uputiti lijepu riječ, osmijeh ili učiniti bilo koju malu gestu koja širi mir i prijateljstvo. Cjelovita ekologija sastoji se i od jednostavnih svakidašnjih gesta, kojima prekidamo logiku nasilja, iskorištavanja i sebičnosti. U konačnici, svijet pretjerane potrošnje u isti je mah svijet zlostavljanja života u svim njegovim oblicima“ (LS¹⁷ 230). Osim toga, spisi naših svetaca nude primjere kako sve stvoreno može biti izvorom molitve, motreći u svemu ruku Ljubljenoga koji je svu stvorenu stvarnost „zaodjenu neprolaznom krasotom“ (usp. Ivan od Križa, DS¹⁸ 5).
15. Nekoliko riječi o *mladima*. Također, obzirom na mlade, ima nekih veoma dragocjenih i zanimljivih iskustava međusobne suradnje tri grane Reda, koje uključuju i mlade, što donosi dobre plodove. EG nam savjetuje da je „korisno slušati i mlade i stare. I jedni i drugi nada su naroda. Stariji nose sa sobom sjećanje i mudrost iskustva, koje poziva na to da se besmisleno ne ponavljaju iste pogreške iz prošlosti. Mladi nas pak pozivaju nanovo pobuditi i uvećati nadu, jer u sebi nose nove smjernice čovječanstva i otvaraju nas budućnosti, kako ne bismo ostali usidreni u čežnji za strukturama i navikama koje više nisu nositeljice života u današnjem svijetu“ (EG 108). Govoreći općenito, postaje im teško obvezati se u OCDS-u, ako se zajednica sastaje tijekom dana ili u vrijeme dok oni studiraju ili rade. Bilo bi poželjno da im se zajednica otvara više, u svjetlu duhovnosti naših mladih svetaca i blaženika (Terezije od Djeteta Isusa i Svetog Lica, Terezije od Anda, Terezije Margarete Redi, Elizabete od Trojstva, Elizeja od sv. Klementa, itd.). Iduća biskupska sinoda održati će se 2018. god. a tema će biti: *Mladi, vjera poziva i razlučivanje*, i na njoj će se, između ostalog, razmatrati i koje inicijative valja poduzeti u tom smislu.
16. Sve ovdje navedene mogućnosti i primjeri evangelizacijskog djelovanja nisu jedini, i ne isključuju druge već postojeće u zajednicama i provincijama diljem svijeta, i

¹⁵ Apostolicam actuositatem – Dekret o apostolatu laika.

¹⁶ Amoris laetitia.

¹⁷ Laudato si – Enciklika o brizi za zajednički dom.

¹⁸ Duhovni spjev.

zapisane u statutima. Ima ih uistinu mnogo i Bogu hvala za to. Međutim, uvijek trebamo ostati otvorenima za ono što je Duh Sveti kadar pokrenuti u nama kao odgovor na potrebe našeg vremena i mjesta u kojima živimo. U tom smislu, želio bih naglasiti neophodnost misionarskog djelovanja u osobnim susretima, „koji nas poziva da se upustimo u rizik susreta s licem drugoga“ dok mu priopćujemo Isusa i radost Evandjelja (usp. EG 88). I tako će on doživjeti činjenicu da „Isus kroči s njim, govori s njim, diše s njim, radi s njim. Osjećti Isusa živog uza se usred misionarske zauzetosti“ (EG 266).

17. Na tom putu, svjedočanstvo naših svetih osnivača sve to osvjetljava, kako je spomenuto u poruci Generalnog kapitula 2015.god.: „Sv. Terezija od Isusa i sv. Ivan od Križa prate nas na tom putu, istom kojega je Isus naučavao svoje učenike: „Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima“ (Mt 5, 16). „Tko ostaje u meni i ja u njemu taj donosi mnogo roda. Uistinu, bez mene ne možete učiniti ništa... Ovime se proslavlja Otac moj: da donosite mnogo roda i da budete moji učenici“ (Iv 15, 5. 15, 8) (Poruka Generalnom kapitolu 2015., 7).
18. Naposljetku, pozvani smo učiti način evangelizacije od Presvete Djevice Marije (usp. EG 287-288). Put koji se temelji na vjeri, poučljivosti Duhu Svetom, koji vodi k služenju u poniznosti i ljubavi, življen u nadi usred tame i trpljenja. Put koji, također, nastoji donijeti Isusa drugima (Lk 1, 39). Marija je naš vodič u svemu, kao Majka i starija Sestra, imajući na umu riječi svoga Sina (usp. Iv 2, 5), neprestano prebirući sve te događaje u svom srcu, kako bi otkrila tragove Duha Božjega (Lk 2, 19, 2, 52). Marija je naš primjer. Življenje 'dinamike pravednosti i nježnosti, kontemplacije i hoda prema drugima, jest ono zbog čega crkvena zajednica vidi u Mariji uzor za evangelizaciju' (EG 288). Zajedno s njom molimo Duha Svetoga da 'nas prosvijetli, vodi i usmjerava naše korake, da nas vodi gdje god hoće' (EG 280).

S toplim bratskim pozdravom blagoslivljam vas i sve vaše drage.

Br. Saverio Cannistra, OCD
General Reda
Rim, 4.lipnja 2017. – u nedjelju, na blagdan Duhova

Prevela: Željka Mihljević